Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi (sediul Central), judecător Andrei Mocanu

Dosarul nr. 2a-2453/2023
(2-21182398-02-2a-03072023)

D E C I Z I E

19 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ala Malîi
Judecători Victoria Sîrbu și Ruxanda Pulbere

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererile de apel declarate de către avocatul Ceban Vasile, în interesele lui Moroşanu Vasile, Bogovic Olgăi, Belibov Marianei, Cîrlig Tatianei, Rarancean Elenei, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Anei, Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Vioricăi, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugeniei, Trofimov Mariei, Zinenco Svetlanei și avocatul Melnic Eduard, în interesele Consiliului raional Anenii Noi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Moroşanu Vasile, Bogovic Olga, Belibov Mariana, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana împotriva Consiliului raional Anenii Noi cu privire la încasarea indemnizațiilor de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unității, indemnizațiilor unice, penalității pentru achitarea cu întârziere a plăților, sumelor de compensare a pierderilor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat, prejudiciilor morale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 24 martie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Moroşanu Vasile, Bogovic Olga, Belibov Mariana, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana împotriva

Consiliului raional Anenii Noi cu privire la încasarea indemnizațiilor de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unității, indemnizațiilor unice, penalității pentru achitarea cu întârziere a plăților, sumelor de compensare a pierderilor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat, prejudiciilor morale şi compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. Moroşanu Vasile, Bogovic Olga, Belibov Mariana, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Anenii Noi cu privire la încasarea indemnizațiilor de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unității, indemnizațiilor unice, penalității pentru achitarea cu întârziere a plăților, sumelor de compensare a pierderilor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat, prejudiciilor morale şi compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a invocat că conform Deciziei CR nr.06/03 din 22 decembrie 2020 a fost desfiinţată premeditat/intenţionat şi abuziv Secţia Cultură şi Turism, or aceasta a avut loc cu grave încălcări de procedură, adică fară consultarea în prealabil şi fără avizul Secţiei Cultură şi Turism, fără consultarea Sindicatului de ramura din cultură, fară avizele Comisiei juridice şi a Direcţiei Educaţie din cadrul Consiliului raional Anenii Noi, fapt ce a condus în consecinţă la lezarea gravă/vădită a drepturilor de muncă ale angajaţilor secţiei vizate, precum şi la sfidarea/încălcarea concomitentă a cadrului normativ ce reglementează modul de reducere/desfiinţare a funcţiilor publice deţinute. Legalitatea Deciziei Consiliului raional Anenii Noi nr. 06/03 din 22 decembrie 2020 „Cu privire la aprobarea în redacţie nouă a organigramei şi statelor de personal ale Consiliului raional Anenii Noi", se examinează într-o cauză în contencios administrativ.
3. La 22 aprilie 2021 Consiliul raional Anenii Noi a aprobat Decizia nr. 02/05 din 22 aprilie 2021 „Cu privire la modificarea şi completarea Deciziei Consiliului raional Anenii Noi nr. 06/03 din 22 decembrie 2020 „Cu privire la aprobarea în redacţie nouă a organigramei şi statelor de personal ale Consiliului raional Anenii Noi" (în continuare - Decizia CR nr. 02/05 din 22 aprilie 2021), conform căreia s-a hotărât modificarea Deciziei Consiliului raional Anenii Noi nr. 06/03 din 22 decembrie 2020, în opina reclamanților, în mod abuziv, în felul următor: Direcţia Educaţie (adresa juridică or. Anenii Noi str. Suvorov, 6) se reorganizează (persoană juridică absorbantă) prin fuziunea absorbţia) Secţiei Cultură si Turism a Consiliului raional Anenii Noi (adresa juridică or.Anenii Noi, str. Suvorov, 13) (persoană juridică absorbită), conform prevederilor legislaţiei în vigoare, iar în urma reorganizării - Direcţia educaţie va avea denumire nouă Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism.
4. În susținerea ilegalității Deciziei CR nr. 02/05 din 22 aprilie 2021 a invocat încălcări ale legislaţiei în domeniul administraţiei publice locale, dar şi în domeniul legislaţiei muncii, în special faptul că organul emitent a ignorat cu desăvârșire lipsa unei decizii sau altui act juridic similar motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea (reorganizarea) instituţiei publice ori reducerea numărului/statelor de personal, a funcţiilor

din cadrul Secţiei Cultură şi Turism. Legalitatea deciziei respective la fel constituie obiect de examinare în instanța de contencios administrativ.

5. La 27 mai 2021, Președintele raionului Anenii Noi a emis Dispoziția nr.183-P ” Cu privire la preavizare" (în continuare - Dispoziţia nr.183-P din 27 mai 2021) ce vizează nemijlocit drepturile şi interesele de muncă/serviciu ale Colectivului de muncă al SCT a CR Anenii Noi. Deoarece actul respectiv a fost emis când raporturile de serviciu ale funcţionarului public Moroşanu Vasile erau suspendate, a fost contestată în instanța de contencios administrativ.
6. Drept efect al adoptării/emiterii acestor acte administrative, actualul angajator - Secţia Cultură şi Turism, (şef Moroşanu Vasile) obiectiv şi juridic nu mai este în stare să achite salariile ce li se cuvin angajaților din cadrul fostei Secţii Cultură şi Turism, or potrivit scrisorii Direcţiei Finanţe a Consiliului raional Anenii Noi nr. 111 din 1 iunie 2021 - mijloacele financiare alocate Secţiei Cultură şi Turism pentru anul 2021 au fost redirecţionate la contul noii Direcţii Generale Educaţie, Cultură şi Turism (incluzând şi fondul de salarizare).
7. Mai mult ca atât, aflarea îndelungată a lui Moroşanu Vasile, şeful Secţiei Cultură şi Turism, în concediu medical face din start imposibilă juridic, obiectiv şi fizic orice intervenţie din partea lui în vederea soluţionării/ameliorării situaţiei critice/alarmante privitor la salarizarea angajaţilor din cadrul Secţiei Cultură şi Turism pentru cele 5 luni (iunie - noiembrie 2021), or raporturile de serviciu sunt suspendate automat în circumstanţe ce nu depind de voinţa părţilor, fapt ce la rândul sau conduce la încetarea îndeplinirii pentru perioada suspendării a oricăror atribuţii de serviciu de către funcţionarul public Moroşanu Vasile.
8. De asemenea din această cauză, angajaţii din cadrul fostei Secţii Cultură şi Turism nu au fost preavizaţi despre disponibilizare în decurs de circa 5 luni, fapt ce confirmă că aceşti angajaţi se află în continuare încă în relaţii de serviciu/muncă cu angajatorul lor precedent (persoana juridică - Secţia Cultură şi Turism, şef Moroşanu Vasile) şi dânşii trebuiau să fie remuneraţi obligatoriu de către angajatorul lor pentru munca efectuată pe parcursul lunilor 1 iunie - noiembrie 2021.
9. Astfel, în urma revocării pripite şi nechibziute de către structurile Consiliului raional Anenii Noi, prin intermediul Trezoreriei Regionale Centru, a mijloacelor financiare alocate Secţiei Cultură şi Turism în anul 2021 - angajaţii acestei subdiviziuni (subalternii lui Moroşanu Vasile) nu pot primi realmente salariile lunare ce li se cuvin pentru lunile iunie - noiembrie 2021, deoarece Trezoreria Regională Centru motivează că nu poate elibera sumele băneşti solicitate pentru achitarea salariilor acestora din considerentul că actualmente la contul Secţiei Cultură şi Turism lipsesc careva/orice mijloace financiare.
10. În legătură cu refuzul Trezoreriei Regionale Centru de a elibera mijloace băneşti pentru achitarea salariilor angajaţilor din cadrul Secţiei Cultură şi Turism, în prezent s-a creat o situaţie extrem de critică şi alarmantă în privinţa acestora, deoarece timp de cinci luni (iunie - noiembrie 2021) se încalcă vădit dreptul fundamental al acestor angajaţi la remunerarea muncii efectuate, drept garantat de art. 43 din Constituție, de prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar şi de normele Codului muncii.
11. În conformitate cu Programul de activitate pe anul 2021 colectivul de muncă al Secţiei Cultură şi Turism precum şi instituţiile din subordinea ei şi-au executat atribuţiile de

serviciu în strictă conformitate cu fişele de post şi cu contractele individuale de muncă în limitele financiare disponibile. Aceasta se confirmă şi prin Tabele de pontaj întocmite pentru angajaţii Bibliotecii publice raionale Anenii Noi (iunie, iulie, august, septembrie, octombrie), cât şi pentru Tabele de pontaj Casa raională de cultură Anenii Noi (iunie, iulie, august, septembrie, octombrie) conform cărora evenimentele preconizate pentru anul 2021 au fost realizate. În perioada 1 iunie - noiembrie 2021 au fost depuse cu regularitate Raportul nr.8 al Secţiei Cultură si Turism, ceea ce demonstrează exercitarea în continuare a obligaţiilor de serviciu. Culmea fărădelegilor constă în faptul că subsemnaţii s-au adresat către Inspecţia Muncii care a fost readresată după competenţă Inspecţiei muncii teritoriale Căuşeni, însă, şeful ITM Căuşeni în procesul soluţionării litigiului nu numai că a creat obstacole în elucidarea motivului neachitării salariilor dar, în mod deschis, au luat partea Consiliului raional Anenii Noi, şantajînd reprezentanţii salariaţilor cu propunerea parvenită de la vice-preşedintele raionului, şi anume că salariile vor fi achitate doar în cazul în care toţi salariaţii Secţiei Cultură şi Turism şi a instituţiilor subordonate acesteia vor încheia acorduri de modificare a contractelor individuale de muncă referitoare la denumirea angajatorului.

12. Conform răspunsului Nr.Col-1099 din 20 octombrie 2021 „în perioada 6, 7, 15, 18 octombrie 2021, Inspectoratul de Stat al Muncii a efectuat un control în cadrul Direcţiei Generale, Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi pe faptul admiterii restanţelor la plata salariului angajaţilor, în procesul căruia s-a constatat că în cadrul unităţii nu se respectă termenele şi periodicitatea de plată a salariului, fiind admise restanţe la plata salariului pentru lunile iunie-septembrie 2021 în privinţa angajaţilor din domeniul culturii şi turismului, fapt ce contravine prevederilor art. 142 alin. (1) lit. (b) din Codul muncii. De asemenea, în cadrul unităţii nu se ţinea în modul stabilit evidenţa timpului de muncă prestat efectiv de fiecare salariat, inclusiv a muncii suplimentare, a muncii prestate în zilele de repaus şi în zilele de sărbătoare nelucrătoare (a angajaţilor din domeniul culturii), fapt ce contravine prevederilor legale.
13. Potrivit procesului-verbal de control Seria IM nr. CS-2021-PV-37 din 18 octombrie 2021 administrației DGECT Anenii Noi i-au fost stabiliți termeni de remediere a abaterilor constatate, cu informarea în scris a Inspectoratului de Stat al Muncii şi prezentarea documentelor confirmative. Din acest răspuns se deduce limpede concluzia că Inspectoratul de Stat al Muncii manipulează cu informaţiile pentru a oferi careva date formale, adică sunt prezenţi la o imitaţie a tentativei de soluţionare a problemei neachitării salariilor angajaţilor Secţiei Cultură şi Turism şi a instituţiilor subordonate acesteia, deoarece controlul a fost efectuat în cadrul altei entităţi de drept public - Direcţia Generală, Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi şi nu la Secţia Cultură şi Turism. Din acest punct de vedere, Inspectoratul de Stat al Muncii a indicat în acelaşi răspuns că prin Decizia Agenţiei Servicii Publice nr. 1007601007859 din 14 mai 2021 Secţia Cultură, Turism şi Sport a Consiliului raional Anenii Noi, a fost radiată din Registrul de Stat al unităţilor de drept, iar conform Deciziei Agenţiei Servicii Publice nr. 1007601008373 din 14 mai 2021 a fost înregistrată Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi, conducător - Moroşan Radion.
14. În temeiul celor expuse, reclamanţii au solicitat: obligarea Consiliului raional Anenii Noi (Direcţia Finanţe) să achite integral salariile restante ale salariaţilor Secţiei Cultură şi Turism şi a instituţiilor subordonate ei pentru perioada 1 iunie 2021 - până la adoptarea

hotărîrii; obligarea Consiliului raional Anenii Noi (Direcţia Finanţe) să achite contribuţiile de asigurări sociale de stat rezultate din raporturile juridice de muncă stabilite cu salariaţii Secţiei Cultură şi Turism şi a instituţiilor subordonate ei pentru perioada 1 iunie 2021 - pînă la adoptarea hotărîrii; încasarea din contul Consiliului raional Anenii Noi (Direcţia Finanţe) a cheltuielilor de judecată.

15. Ulterior, reclamanții și-au completat acțiunea cu pretenții accesorii, solicitând și obligarea Consiliului raional Anenii Noi să achite integral penalităţile de întîrziere, indemnizaţiile de concediere şi alte plăţi aferente pentru perioada 1 iunie 2021 - pînă la adoptarea hotărîrii, încasarea prejudiciului moral în mărime de cîte 5000 lei pentru fiecare reclamant.

Poziția instanţei de fond:

16. Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 24 martie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Moroşanu Vasile, Bogovic Olga, Belibov Mariana, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana împotriva Consiliului raional Anenii Noi cu privire la încasarea indemnizațiilor de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unității, indemnizațiilor unice, penalității pentru achitarea cu întârziere a plăților, sumelor de compensare a pierderilor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat, prejudiciilor morale şi compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la Consiliului raional Anenii Noi: - în beneficiul lui Moroşanu Vasile indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 48200,00 lei, indemnizaţia unică în mărime de 20 244,00 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 5861,14 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 1875,66 lei, în total suma de 76 180,80 (șaptezeci și șase mii una sută optzeci lei, 80 bani) lei; - în beneficiul lui Belibov Mariana indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 16500,00 lei, indemnizaţia unică în mărime de 4 950,00 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 14 413,50 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4797,63 lei, în total suma de 40 661,13 (patruzeci mii șase sute șaizeci și unu lei, 13 bani) lei; - în beneficiul lui Rarancean Elena indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 15150,00 lei, indemnizaţia unică în mărime de 3787,50 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 11997,62 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 3953,82 lei, în total suma de 34 888,94 (treizeci și patru mii opt sute optzeci și opt lei, 94 bani) lei; - în beneficiul lui Avram Vladimir indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 11301,06 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 24 249,50 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2930,17 lei, în total suma de 38480,73 (treizeci și opt mii patru sute optzeci lei, 73 bani) lei; - în beneficiul lui Baciu Andrei indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 43864,80 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de

71406,83 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 3892,13 lei, în total suma de 119163,76 (una sută nouăsprezece mii una sută șaizeci și trei lei, 76 bani) lei; - în beneficiul lui Beregoi Andrei indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 10180,05 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 21134,12 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2408,77 lei, în total suma datoriei în mărime de 33722,94 (treizeci și trei mii șapte sute douăzeci și doi lei, 94 bani) lei; - în beneficiul lui Bogovic Olga indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 58564,80 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 101393,03 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 7095,68 lei, în total suma de 167053,51 (una sută șaizeci și șapte mii cincizeci și trei lei, 51 bani) lei; - în beneficiul lui Bragari Ana indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 16075,33 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 33625,88 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 3884,46 lei, în total suma de 53585,67 (cincizeci și trei mii cinci sute optzeci și cinci lei, 67 bani) lei; - în beneficiul lui Buju Victor indemnizaţia de eliberare din serviciu a salariatului angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 5837,66 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 20490,87 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4143,90 lei, în total suma de 30472,43 (treizeci mii patru sute șaptezeci și doi lei, 43 bani) lei; - în beneficiul lui Cazacu Oleg indemnizaţia de eliberare din serviciu a salariatului angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 6336,29 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 26700,73 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 5669,57 lei, în total suma de 38706,58 (treizeci și opt mii șapte sute șase lei, 58 bani) lei; - în beneficiul lui Cebotari Dora indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 39978,33 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 61716,12 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2377,17 lei, în total suma de 104071,61 (una sută patru mii șaptezeci și unu lei, 61 bani) lei; - în beneficiul lui Cîrlig Tatiana indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 20387,14 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 29023,69 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 562,55 lei, în total suma de 49973,38 (patruzeci și nouă mii nouă sute șaptezeci și trei lei, 38 bani) lei; - în beneficiul lui Gandraman Mihai indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 15471,16 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 36296,19 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4786,11 lei, în total suma de 56553,46 (cincizeci și șase mii cinci sute cincizeci și trei lei, 46 bani) lei; - în beneficiul lui Guzo Tatiana indemnizaţia de eliberare din serviciu a salariatului angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 2849,15 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 11287,91 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2290,61 lei, în total suma de 16427,67 (șaisprezece mii patru sute douăzeci și șapte lei, 67 bani) lei; - în beneficiul lui Jizdan Natalia indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 10249,62 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 18537,46 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 1625,41 lei, în

total suma de 30412,49 (treizeci mii patru sute doisprezece lei, 49 bani) lei; - în beneficiul lui Karkouki Eugenia indemnizaţia de eliberare din serviciu a salariatului angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 3067,60 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 10767,22 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2177,42 lei, în total suma de 16012,24 (șaisprezece mii doisprezece lei, 24 bani) lei; - în beneficiul lui Lincovschi Ivan indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 50061,56 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 82781,06 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4862,63 lei, în total suma de 137705,25 (una sută treizeci și șapte mii șapte sute cinci lei, 25 bani) lei; - în beneficiul lui Marlean Iulia indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 19384,60 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 47060,56 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 6457,61 lei, în total suma de 72902,76 (șaptezeci și doi mii nouă sute doi lei, 76 bani) lei; - în beneficiul lui Mirocinic Anatolie indemnizaţia de eliberare din serviciu a salariatului angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 3393,35 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 11353,79 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2252,85 lei, în total suma de 16999,99 (șaisprezece mii nouă sute nouăzeci și nouă lei, 99 bani) lei; - în beneficiul lui Moroşanu Gheorghe indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 19678,01 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 37434,51 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 3750,91 lei, în total suma de 60863,43 (șaizeci mii opt sute șaizeci și trei lei, 43 bani) lei; - în beneficiul lui Şevciuc Corneliu indemnizaţia de eliberare din serviciu a salariatului angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 5962,32 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 20928,35 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4232,35 lei, în total suma de 31123,02 (treizeci și unu mii una sută douăzeci și trei lei, 02 bani) lei; - în beneficiul lui Sîrbu Veaceslav indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 29498,34 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 52477,86 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 3738,13 lei, în total suma de 85714,33 (optzeci și cinci mii șapte sute paisprezece lei, 33 bani) lei; - în beneficiul lui Sîrbu Viorica indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 39446,74 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 71276,93 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 5316,60 lei, în total suma de 116070,26 (una sută șaisprezece mii șaptezeci lei, 26 bani) lei; - în beneficiul lui Trofimov Maria indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 61248,43 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 104360,37 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 6831,81 lei, în total suma de 172440,61 (una sută șaptezeci și două mii patru sute patruzeci lei, 61 bani) lei; -în beneficiul lui Ţurcan Sergiu indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 16075,33 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 34099,29 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4050,55 lei, în total suma de 54225,17 (cincizeci și patru mii două sute douăzeci și cinci lei, 17 bani) lei; - în

beneficiul lui Ungureanu Marcel indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 10180,04 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 21921,86 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 2664,80 lei, în total suma de 34766,70 (treizeci și patru mii șapte sute șaizeci și șase lei, 70 bani) lei; - în beneficiul lui Zinenco Svetlana indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii în mărime de 38944,42 lei, penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor în mărime de 66429,70 lei, calculul sumelor de compensare a pierderilor în mărime de 4433,90 lei, în total suma de 109808,02 (una sută nouă mii opt sute opt lei, 02 bani) lei, în rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

17. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că pentru perioada iunie 2021 – 23 decembrie 2021 pîrîtul a format restanţe salariale faţă de reclamanţi, care au fost stinse abia în baza ordinului Direcţiei Generale Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi din 5 aprilie 2022, însă indemnizaţiile de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii, cît şi penalităţile create în urma achitării cu întîrziere a plăţilor, fără un motiv plauzibil, nu au fost achitate reclamanţilor, fapt expres confirmat prin actul eliberat de Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi în pct.1, unde s-a indicat „salariul total general fără penalităţi şi indemnizaţii de eliberare”.
18. Instanţa de judecată a respins ca neîntemeiate alegaţiile reprezentantului pîrîtului cu privire la faptul că, Secţia Cultură şi Turism, în mod special conducătorul ei, se face responsabil de achitarea plăţilor salariale, or potrivit art. 197^1 alin.(1), (2) Codul Muncii, se indică expres că, în caz de reorganizare a unităţii, schimbare a tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia, cesionarul preia toate drepturile şi obligaţiile existente la data producerii evenimentului ce decurg din contractele individuale de muncă şi din contractele colective de muncă în vigoare. Reorganizarea unităţii, schimbarea tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia nu constituie, în sine, temeiuri de încetare a contractului individual de muncă (cu excepţiile prevăzute la art.86 alin.(1) lit.f)). Totodată, concedierea salariaţilor poate interveni, în asemenea cazuri, ca urmare a reducerii numărului sau a statelor de personal din unitate.
19. Astfel, reținând că reclamanţilor li s-a acordat doar salariu, însă plata în cauză a fost efectuată cu întîrziere, instanţa de judecată a ajuns la concluzia admiterii pretenţiei reclamanţilor cu privire la încasarea penalităţilor pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor.
20. Suplimentar, instanţa de judecată a conchis că pretenţiile reclamanţilor cu privire la indemnizaţia de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unităţii şi încasarea sumelor de compensare a pierderilor la fel urmează a fi admise ca întemeiate, or salariaţilor concediaţi în legătură cu lichidarea unităţii li se garanteză plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu calculată şi efectuată în conformitate cu art. 186 din Codul Muncii (pentru persoanele angajate de bază) ori în conformitate cu art. 274 din Codul Muncii (pentru persoanele angajate prin cumul). Concomitent, conform alin.(6) art. 42 din Legea 158/2008, în cazul lichidării autorităţii publice, al reducerii efectivului de personal sau al lichidării funcţiei publice, funcţionarii publici eliberaţi din funcţie, beneficiază de plata unei indemnizaţii de şomer în mărime de un salariu mediu lunar şi a unei indemnizaţii de eliberare din serviciu calculate în corespundere cu vechimea în serviciul public după cum urmează: a) în mărime de 2 salarii medii lunare - pentru o vechime de la 2 la 7 ani; în mărime de 4 salarii medii lunare -pentru o vechime

de la 7 la 15 ani; în mărime de 6 salarii medii lunare - pentru o vechime mai mare de 15 ani.

21. În motivarea respingerii pretenţiei reclamanţilor cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de cîte 5000 lei pentru fiecare reclamant, instanţa de judecată a reţinut că, deşi aceasta se întemeiază pe prevederile art.90 alin.(2) lit.c), alin.(3) Codul muncii, nu a fost nici înaintată în prealabil pîrîtului Consiliului Raional Anenii Noi, nici motivată legal în cadrul cererii de chemare în judecată depuse ulterior de concretizare, or pentru faptul invocat că reclamanţilor nu li s-a achitat integral şi la timp salariile, instanţa de judecată deja a dispus sancţionarea pecuniară legală în beneficiul reclamanţilor sub formă de penalităţi pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor respective, astfel încît admiterea încasării prejudiciului moral pretins cauzat pe acelaşi motiv de neplată la timp a salariilor, va constitui o îmbogăţire fără justă cauză a reclamanţilor, care iniţial nici nu a pretins cauzarea căruiva prejudiciu moral din partea angajatorului.
22. Referitor la respingerea compensării cheltuielilor de judecată din contul pîrîtului Consiliului raional Anenii Noi, instanţa de judecată instanța a constatat că nu a fost demonstrată suportarea cărorva cheltuieli de judecată.
23. Cerinţa reclamanţilor cu privire la obligarea Consiliului raional Anenii Noi să achite contribuţiile de asigurări sociale de stat rezultate din raporturile juridice de muncă stabilite cu salariaţii Secţiei Cultură şi Turism şi a instituţiilor subordonate ei au fost respinse din considerentul inadmisibilităţii legale din partea reclamanţilor de a pretinde executarea altor obligaţii din partea pîrîtului Consiliului raional Anenii Noi în contul şi interesul fondului de asigurări sociale.

Solicitarea apelantului:

24. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 24 martie 2023, avocatul Ceban Vasile, în interesele lui Moroşanu Vasile, Bogovic Olgăi, Belibov Marianei, Cîrlig Tatianei, Rarancean Elenei, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Anei, Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Vioricăi, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugeniei, Trofimov Mariei, Zinenco Svetlanei a declarat cerere de apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.
25. Și reprezentantul Consiliului raional Anenii Noi, avocatul Melnic Eduard a declarat cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 24 martie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Argumentele părților:

26. În susținerea apelului avocatul Ceban Vasile a indicat că instanța, respingând încasarea prejudiciului moral a interpretat și aplicat eronat legea materială.
27. În acest sens a criticat concluzia instanței cu privire la sancționarea pecuniară a angajatorului, or aceasta este o obligație separată a ultimului, stabilită expres la art. 330 alin.(2) Codul muncii, iar conform art. 329 Codul muncii angajatorul este obligat să repare prejudiciul material și cel moral.

28. La rândul său, reprezentantul Consiliului raional Anenii Noi, avocatul Melnic Eduard în susținerea apelului declarat a indicat că, în măsura în care instanța a constatat că unitatea în cadrul căreia au activat reclamanții a fost reorganizată prin fuzionare cu Direcția Generală Educație, Cultură și Turism, era obligată să o introducă în proces.
29. A reiterat că Secţia Cultură şi Turism, în mod special conducătorul ei, se face responsabil de achitarea plăţilor salariale, precum și că conducătorul acesteia nu a predat în termen informația privind plățile salariale, acestuia datorându-se și lipsa unei conlucrări.
30. În continuare a apreciat acțiunile șefului Secţiei Cultură şi Turism și acțiunile salariaților, concluzionând că acestea sunt de rea-credință.
31. Totodată, a obiectat calculele prezentate în confirmarea plăților, subliniind că de indemnizația de eliberare din serviciu beneficiază doar Moroșanu Vasile, acesta fiindu-i și achitată, precum și încasarea prejudiciului material în lipsa unei cereri prealabile pe numele angajatorului.
32. În ședința instanței de apel, apelanții/intimați Vizîi Victor, Stepaniuc Serghei, legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa lor.
33. În ședința instanței de apel, apelanții/intimați Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Cazacu Oleg, Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Lincovschi Ivan, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, legal citați despre locul, data și ora acesteia, nu s-au prezentat, nu au prezentat instanței motivele neprezentării și nu au solicitat examinarea apelului în lipsa lor.
34. În ședința instanței de apel, apelanții/intimați Moroşanu Vasile, Bogovic Olga, Belibov Mariana, Buju Victor, Bragari Ana, Cebotari Dora, Marlean Iulia, Sîrbu Viorica, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana, precum și reprezentantul apelantului Moroşanu Vasile, avocatul Cecan Igor și reprezentantul apelanților, avocatul Ceban Vasile au susținut cererea de apel înaintată și au solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.
35. Totodată, au solicitat respingere cererii de apel înaintată de reprezentantul Consiliului raional Anenii Noi, avocatul Melnic Eduard, în susținerea respingerii acesteia reprezentantul apelantului Moroşanu Vasile, avocatul Cecan Igor invocând suplimentar, cu referire la introducerea în proces a Direcției Generale Educație, Cultură și Turism, că Consiliul raional Anenii Noi este fondator al acesteia și sumele adjudecată vor putea fi achitate din fondurile de rezervă a bugetului local, ținut anume de fondator.
36. La fel, a indicat că Consiliul raional Anenii Noi nu a prezentat nici o probă care să confirme că lui Moroșanu Vasile i-a fost achitată indemnizația de eliberare din serviciu.
37. De asemenea, nerespectarea procedurii prealabile a fost soluționată odată cu anularea încheierii de scoatere a cererii de pe rol pentru acest motiv.
38. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului/apelantului Consiliului raional Anenii Noi, avocatul Melnic Eduard a solicitat respingerea apelului înaintat de către reclamanți și admiterea apelului înaintat în interesele Consiliului raional Anenii, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Aprecierea instanței de apel:

39. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat de Consiliul raional Anenii Noi drept neîntemeiat, iar cel declarat de către avocatul Ceban Vasile, în interesele lui Moroşanu Vasile, Bogovic Olgăi, Belibov Marianei, Cîrlig Tatianei, Rarancean Elenei, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Anei, Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Vioricăi, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugeniei, Trofimov Mariei, Zinenco Svetlanei drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii, din următoarele motive.
40. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *"instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".*
41. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă "*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre".*
42. În conformitate cu art. 386 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă *" hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat".*
43. În acord cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă "*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*", iar conform art. 130 Cod de procedură civilă "*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*".
44. Din suportul probatoriu rezultă că reclamanții/apeanți Bogovic Olga, Belibov Mariana, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu

Marcel, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana conform contractelor individuale de muncă au fost angajaţi ai Secţiei Cultură şi Turism la Casa raională de Cultură din cadrul Consiliului Raional Anenii Noi (vol.I, f.d.73-111).

45. Prin Decizia nr.03-29 din 13 Septembrie 2007, Consiliul Raional Anenii Noi a fost numit în funcţie de şef al Secţiei Cultură a Consiliului Raional reclamantul/apelant Moroşanu Vasile (vol.I, f.d.115).
46. Conform Deciziei Consiliului raional Anenii Noi nr. 06/03 din 22 decembrie 2020 „Cu privire la aprobarea în redacţie nouă a organigramei şi statelor de personal ale Consiliului raional Anenii Noi" s-a decis că: Direcţia Educaţie (adresa juridică or. Anenii Noi str. Suvorov, 6) se reorganizează (persoană juridică absorbantă) prin fuziunea (absorbţia) Secţiei Cultură si Turism a Consiliului raional Anenii Noi (adresa juridică or.Anenii Noi, str. Suvorov, 13) (persoană juridică absorbită), conform prevederilor legislaţiei în vigoare, iar în urma reorganizării - Direcţia educaţie va avea denumire nouă Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism care este succesorul de drepturi şi obligaţii al Direcţieie Educaţie şi Secţiei Cultură şi Turism (vol.II, f.d.107).
47. Prin Dispoziţia preşedintelui raionului Ion Vicol nr.183-P din 27 mai 2021 s-a dispus preavizarea lui Moroşanu Vasile despre posibila disponibilizare în legătură cu reorganizarea prin fuziune (absorţie) a Secţiei Cultură şi Turism cu Direcţia Educaţie Anenii Noi, precum și pusă în sarcina acestuia preavizarea angajaţilor din cadrul Secţiei Cultură şi Turism despre posibila disponibilizare, începînd cu 28 mai 2021.
48. Din conținutul Dispoziției menționate nu urmează că aceasta a fost adusă la cunoștința lui Moroşanu Vasile (vol.I, f.d.117).
49. Prin ordinul nr.81-P din 6 decembrie 2021 a Consiliului Raional Anenii Noi, Secţia Cultură şi Turism s-au încetat raporturile de muncă în legătură cu lichidarea unităţii din 23 decembrie 2021 cu specialiştii Secţiei Cultură şi Turism: Moroşanu Vasile, Belibov Mariana, Codreanu Parascovia, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, fiind indicat inclusiv asupra necesității achitării a datoriilor salariale pînă la expirarea termenului de preavizare, a indemnizaţiei unice în proporție de 15% din salariu stabilit pe durata anilor completi, a penalităţilor pentru neachitarea în termen a salariilor (vol.II. f.d.48-49).
50. Prin ordinile nr.82-P şi nr.83-P din 6 decembrie 2021 a Consiliului Raional Anenii Noi, Secţia Cultură şi Turism s-au încetat raporturile de muncă în legătură cu lichidarea unităţii din 23 decembrie 2021 cu personalul Bogovic Olga, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Gumaniuc Rodica, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Leu Andrei, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Ohrimovschi Vladimir, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Stepaniuc Serghei, Şevciuc Corneliu, Triboi Elena, Tuchiluş Ivan, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Vîzîi Victor, Iordan Valentina, Cioban Claudia, Cioban Maria, Karkouki Eugenia, Proţenco Olga, Puşcaş Olesea, Sacico Libovi, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana, fiind indicat inclusiv asupra necesităţii achitării a datoriilor salariale pînă la expirarea termenului de preavizare, a indemnizaţiei de concediere, a penalităţilor pentru neachitarea în termen a salariilor (vol.II. f.d. 54,55, 91,92).
51. Conform actului de transmitere a activelor şi pasivelor din 27 decembrie 2021, a fost efectuată transmiterea gratuită a patrimoniului Secţiei Cultură şi Turism către Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi, fiind constatate datorii ale

succesorului de drept (Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi) la remunerarea muncii în mărime de 1 307 005, 63 lei cît şi la îndemnizaţii pentru încetarea acţiunii contractului de muncă în mărime de 391 233, 54 lei (vol.II. f.d.187-190).

52. Reieşind din actul de confirmare şi Ordinul nr.280-f din 5 aprilie 2022 a Direcţiei Generale Educaţie, Cultură şi Turism Anenii Noi, s-a ordonat achitarea restanţelor salariale personalului Secţiei Cultură şi Turism a casei Raionale de Cultură şi Bibliotecii Publice Raionale pentru perioada iunie – 23 decembrie 2021 conform anexei şi actului de transmitere a activelor şi pasivelor Secţiei Cultură şi Turism (vol.II.f.d.209-211).
53. Conform pct. 1 actului menționat a fost indicat salariul total general fără penalităţi şi indemnizaţii de eliberare (vol.II.f.d.209).
54. La 3 noiembrie 2022 reclamanții/apelanți au solicitat Consiliului raional Anenii Noi au solicitat achitarea penalității pentru reținerea salariilor, indemnizațiilor prevăzute de lege și alte plăți cuvenite conform Codului muncii.
55. Prin răspunsul din 28 noiembrie 2022 Consiliul raional Anenii Noi a refuzat solicitările menționate supra, indicând că în măsura în care pe rolul instanței se află cererea de chemare în judecată, acestea sunt incerte (vol.II.f.d.208).
56. Din informația prezentată de firma de Audit „Ecofin-Audit-Service" S.R.L. urmează calculul descifrat a indemnizaţiei de concediere, penalităţii pentru reţinerea plăţilor în caz de eliberare din serviciu, conf. art.330 Codul muncii, cît şi calculul compensaţiei pierderii unei părţi din salariu, conf. HG535/2003 pentru persoanele disponibilizate în urma lichidării Secţiei Cultură şi Turism a Consiliului Raional Anenii Noi (vol.II.f.d.212-220).
57. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în cererile de apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că prima instanță la pronunțarea hotărârii, deși a determinat corect raportul juridic dedus judecății și a constatat și elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, a aplicat eronat norma de drept material ce ține de încasarea prejudiciului moral, situație ce impune casarea parțială a actului judecătoresc contestat.
58. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanţa de apel reţine că în conformitate cu art. 9 alin. (1) lit. n) din Codul muncii *„salariatul are dreptul la repararea prejudiciului material şi a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligaţiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod şi de alte acte normative."*
59. Potrivit art. 86 alin.(1) lit.b) Codul muncii *"concedierea – desfacerea din iniţiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum şi a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive: lichidarea unităţii sau încetarea activităţii angajatorului persoană fizică".*
60. Conform art. 186 Codul muncii *"salariaţilor concediaţi în legătură cu lichidarea unităţii sau cu încetarea activităţii angajatorului persoană fizică (art.86 alin.(1) lit.b)), sau cu reducerea numărului ori a statelor de personal la unitate (art.86 alin.(1) lit.c)) li se garantează: a) pentru prima lună, plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu egală cu mărimea sumată a unui salariu mediu săptămînal pentru fiecare an complet lucrat la unitatea în cauză, dar nu mai mare decît şase salarii medii lunare şi nu mai mică decît un salariu mediu lunar. Dacă unitatea a fost succesorul de drept al unei unităţi reorganizate anterior şi contractul individual de muncă cu salariaţii în cauză nu*

a încetat anterior (art.81), se vor lua în calcul toţi anii de activitate. În cazul în care salariatul care este concediat a activat la unitate cu contract individual de muncă în mai multe perioade de timp, în calcul se vor lua anii complet lucraţi de la încheierea ultimului contract individual de muncă; b) pentru a doua lună, plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar dacă persoana concediată nu a fost plasată în cîmpul muncii; c) pentru a treia lună, plata unei indemnizaţii de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar, dacă persoana concediată nu a fost plasată în cîmpul muncii; d) la lichidarea unităţii, prin acordul scris al părţilor, achitarea integrală a sumelor legate de concedierea salariatului pe toate 3 luni, la data concedierii".

61. În temeiul art. 274 Codul muncii *"la desfacerea contractului individual de muncă cu salariatul angajat prin cumul, în legătură cu lichidarea unităţii, cu reducerea numărului sau a statelor de personal sau în cazul încheierii unui contract individual de muncă cu o altă persoană care va exercita profesia (funcţia) respectivă ca profesie (funcţie) de bază, acestuia i se plăteşte o indemnizaţie de eliberare din serviciu în mărimea salariului său mediu lunar".*
62. În același timp, termenele de efectuare a achitărilor în caz de încetare a contractului individual de muncă sunt reglementate la art. 143 Codul muncii, care stabilește că *"dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face: a) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze pînă în ziua eliberării din serviciu – în ziua eliberării; b) în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (concediu medical, absenţă nemotivată de la serviciu, privaţiune de libertate etc.) – cel tîrziu în ziua imediat următoare zilei în care salariatul eliberat a cerut să i se facă achitările. Dacă se contestă cuantumul sumelor ce se cuvin salariatului la eliberare din serviciu, angajatorul este obligat, în orice caz, să-i plătească, în termenele prevăzute la alin.(1), suma necontestată".*
63. Potrivit art. 145 Codul muncii *"compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului se efectuează prin indexarea obligatorie şi în mărime deplină a sumei salariului calculat dacă reţinerea acestuia a constituit cel puţin o lună calendaristică de la data stabilită pentru achitarea salariului lunar. Compensarea prevăzută la alin.(1) se efectuează separat pentru fiecare lună, prin majorarea salariului în conformitate cu coeficientul inflaţiei calculat în modul stabilit. Modul de calculare a sumei de compensare a pierderii unei părţi din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia se stabileşte de Guvern, de comun acord cu patronatele şi sindicatele".*
64. Conform art. 35 alin. (1) din Legea salarizării nr. 847 din 2002 "*compensarea pierderii unei părţi din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia se efectuează prin indexarea obligatorie şi în mărime deplină a sumei salariului calculat dacă reţinerea acestuia a constituit o lună calendaristică şi mai mult după expirarea lunii următoare lunii pentru care urma să se plătească salariul.*
65. În scopul asigurării recuperării pierderii de către angajaţi a unei părţi din salariu, cauzate de majorarea preţurilor şi tarifelor la mărfurile de consum şi la servicii, care a avut loc în perioada reţinerii achitării acestuia, în conformitate cu art. 35 din Legea salarizării nr. 847 din 2002, prin Hotărârii Guvernului nr. 535 din 07.05.2003 a fost aprobat Modul de

calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei plăți din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de achitare a acestuia.

66. În conformitate cu pct. 2 al Modului de calcul menționat supra *”compensarea pierderii unei părţi din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia se efectuează de către toate întreprinderile, instituţiile şi organizaţiile din sectorul real şi sectorul bugetar, indiferent de tipul de proprietate şi forma de organizare juridică, prin indexarea obligatorie şi în mărime deplină a sumei salariului calculat, dacă reţinerea a durat o lună calendaristică şi mai mult după expirarea lunii următoare lunii pentru care urma să fie plătit”.*
67. Totodată, potrivit pct. 11 a Modului de calcul *”litigiile ce ţin de plata compensaţiei pentru pierderea unei părţi din salariu în legătură cu încălcarea termenelor de plată a acestuia sînt examinate în modul stabilit de legislaţie pentru soluţionarea litigiilor de muncă”*
68. În același timp, potrivit art. 327 alin. (1) din Codul muncii *„partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligaţiilor sale de muncă, un prejudiciu material şi/sau moral celeilalte părţi repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod şi altor acte normative”.*
69. În acord cu art. 329 Codul muncii *”angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material şi cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligaţiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părţi. Litigiile şi conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluţionează de instanţa de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat”.*
70. Conform art. 330 alin. (1) lit. e) și f) din Codul muncii *” angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligaţie survine, în particular, în caz de: reţinere a plăţii salariului; reţinere a tuturor plăţilor sau a unora din ele în caz de eliberare din serviciu”.*
71. Potrivit art. 330 alin. (2) din Codul muncii *„ în caz de reţinere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizaţiei de concediu (art.117), a plăţilor în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăţi (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) cuvenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întîrziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen”.*
72. Astfel, Colegiul civil subliniază că în fond litigiul se bazează pe încasarea indemnizației de eliberare, indemnizației unice, penalității, compensației pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului, precum și a prejudiciului moral cauzat, or, salariul restant a fost achitat.
73. Cu privire la acest aspect, Colegiul subliniază că legislația muncii garantează salariaților concediaţi în legătură cu lichidarea unităţii dreptul de a beneficia de indemnizaţie de eliberare din serviciu.
74. Totodată, termenele la care angajatorul este obligat să plătească salariul pentru salariaţi, precum și periodicitatea achitării salariului, sunt stabilite de contractul individual de

muncă, iar, în caz de reţinere din vina angajatorului a salariului, legislația muncii garantează salariatului dreptul de a solicita suplimentar, pentru fiecare zi de întîrziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen (art. 330 alin.(2) Codul muncii); dreptul de a solicita compensarea pierderilor cauzate de neachitarea la timp a salariului (art.145 Codul muncii).

75. Astfel, se recunoaște ca fiind corectă motivarea efectuată de către instanța de fond a admiterii de către angajator a restanței la plata salariului, a neachitării indemnizației de eliberare, a faptului că reținerea salariului și altor plăți a generat dreptul salariaților la încasarea penalităţilor pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor, precum și dreptul de le fi compensate pierderile cauzate de neachitarea la timp a salariului prin indexarea obligatorie şi în mărime deplină a sumei salariului, iar pentru a nu admite repetări inutile, instanța de apel le va însuși.
76. Totodată, Colegiul menționează că prima instanță corect referindu-se la prevederile art. 197[1] alin.(1), (2) Codul muncii, care stabilesc că în caz de reorganizare a unităţii, schimbare a tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia, cesionarul preia toate drepturile şi obligaţiile existente la data producerii evenimentului ce decurg din contractele individuale de muncă şi din contractele colective de muncă în vigoare, a constatat că obligaţiile de plată a salariilor, indemnizaţiilor şi altor datorii salariale subsidiare existente din data reorganizării locului de muncă al salariaţilor au trecut în sarcina Direcţiei Generale Educaţie, Cultură şi Turism ca succesor de drepturi şi obligaţii.
77. Cu privire la acest aspect, Colegiul civil menționează că Direcţia Generală Educaţie, Cultură şi Turism este constituită în baza Deciziei Consiliului raional Anenii Noi nr. 06/03 din 22 decembrie 2020, fiind finanțată de la bugetul Consiliului raional Anenii Noi.
78. La fel, Colegiul notează că prima instanță întemeiat a respins argumentele pârâtului cu privire la faptul că Secţia Cultură şi Turism, în mod special conducătorul ei, se face responsabil de achitarea plăţilor salariale, or, din conținutul Dispoziției preşedintelui raionului Ion Vicol nr.183-P din 27 mai 2021, prin care s-a dispus preavizarea lui Moroşanu Vasile despre posibila disponibilizare în legătură cu reorganizarea prin fuziune (absorţie) a Secţiei Cultură şi Turism cu Direcţia Educaţie Anenii Noi, precum și pusă în sarcina acestuia preavizarea angajaţilor din cadrul Secţiei Cultură şi Turism despre posibila disponibilizare, începînd cu 28 mai 2021, nu urmează că aceasta a fost adusă la cunoștința lui Moroşanu Vasile, mai mult, responsabil de executarea Dispoziției menționate a fost numit vicepreședintele raionului, iar din suportul probatoriu nu urmează că acesta a întreprins careva acțiuni în vederea executării Deciziei respective.
79. În același timp, Colegiul civil observă că, într-adevăr, din materialele cauzei urmează calcularea salariului și indemnizației de eliberare pentru Moroșan Vasile, însă în lipsa documentelor de plată înscrisurile date nu probează achitarea efectivă a salariului.
80. La acest capitol, Colegiul civil menționează că, întrucât avocatul Melnic Eduard, în interesele Consiliului raional Anenii Noi a invocat circumstanțe în susținerea obiecțiilor împotriva hotărârii contestate, acesta urma să le dovedească, or, în temeiul art. 122 alin.(1) Cod de procedură civilă ”*circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.”*

81. Respectiv, în accepțiunea instanței de apel realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceea ce privește respectarea sarcinii probațiunii, or apelantul Consiliului raional Anenii Noi prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, urmează să demonstreze temeinicia obiecțiilor, iar la caz avocatul Melnic Eduard nu a realizat pe deplin această sarcină legală.
82. În ceea ce privește pretenția reclamanților privind încasarea prejudiciului moral, Colegiul observă că, textele legii ce reglementează expres obligarea angajatorului la plata prejudiciilor morale, specifică următoarele situaţii în care se angajează obligaţia angajatorului de a recupera prejudiciul moral cauzat salariatului, şi anume: a) neîndeplinirii de către angajator a obligaţiilor asumate prin contractul individual de muncă; b) privarea ilegală a salariatului de posibilitatea de a munci; c) refuzul neîntemeiat de angajare a persoanei. Pentru tragerea la răspundere a angajatorului este necesară constatarea existenţei cumulative a următoarelor elemente: - să existe fapta ilicită a angajatorului; - salariatul să fi suferit un prejudiciu material şi/sau moral în legătură cu prestarea muncii; - să existe o legătură de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciul cauzat; - să existe culpa angajatorului.
83. Urmează de menţionat că, cazurile legate de privarea ilegală a salariatului de posibilitatea de a munci sunt enumerate expres la art. 330 Codul muncii, printre care și reținerea salariului și altor plăți în caz de eliberare.
84. Așadar, în condiția în care angajatorul este obligat să repare prejudiciul moral cauzat salariatului ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, Colegiul concluzionează că în speță sunt prezentate condițiile legale prevăzute la art. 329 Codul muncii.
85. Astfel, Colegiul constată că prima instanță eronat a conchis că dacă a sancţionat pecuniar angajatorul, încasând penalitatea pentru achitarea cu întîrziere a plăţilor, încasarea prejudiciului moral pe acelaşi motiv va constitui o îmbogăţire fără justă cauză a reclamanţilor, or, influențată de caracterul social pronunţat al relaţiilor de muncă, această obligație a angajatorului nu este una alternativă, norma legală de la art. 329 Codul muncii indicând expres că angajatorul este obligat să repare integral atât prejudiciul material cât şi cel moral cauzat salariatului.
86. Prin urmare, Colegiul consideră necesar de a încasa de la Consiliului raional Anenii Noi în beneficiul lui Moroşanu Vasile, Belibov Marianei, Rarancean Elenei, lui Avram Vladimir, lui Baciu Andrei, lui Beregoi Andrei, Bogovic Olgăi, Bragari Anei, lui Buju Victor, lui Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Cîrlig Tatianei, lui Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Karkouki Eugeniei, lui Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, lui Mirocinic Anatolie, lui Moroşanu Gheorghe, lui Şevciuc Corneliu, lui Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorică, Trofimov Mariei, lui Ţurcan Sergiu, lui Ungureanu Marcel și Zinenco Svetlanei prejudiciul moral în mărime de câte 5000(cinci mii),00 lei pentru fiecare.
87. În consecință, dat fiind că instanța de apel a stabilit temeinicia pretenției privind încasarea prejudiciului moral, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată în această parte pentru acest motiv.
88. Astfel, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de către avocatul Melnic Eduard, în interesele Consiliului raional Anenii Noi și a admite apelul declarat de

către avocatul Ceban Vasile, în interesele lui Moroşanu Vasile, Bogovic Olgăi, Belibov Marianei, Cîrlig Tatianei, Rarancean Elenei, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Anei, Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Vioricăi, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugeniei, Trofimov Mariei, Zinenco Svetlanei, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii pretențiilor privind încasarea prejudiciului moral.

89. În conformitate cu prevederile art.385 lit. c) art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către avocatul Melnic Eduard, în interesele Consiliului raional Anenii Noi.

Se admite cererea de apel declarată de către avocatul Ceban Vasile, în interesele lui Moroşanu Vasile, Bogovic Olgăi, Belibov Marianei, Cîrlig Tatianei, Rarancean Elenei, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Anei, Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Vioricăi, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugeniei, Trofimov Mariei, Zinenco Svetlanei.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 24 martie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Moroşanu Vasile, Bogovic Olga, Belibov Mariana, Cîrlig Tatiana, Rarancean Elena, Avram Vladimir, Baciu Andrei, Beregoi Andrei, Buju Victor, Bragari Ana, Cazacu Oleg, Cebotari Dora, Gandraman Mihai, Guzo Tatiana, Jizdan Natalia, Lincovschi Ivan, Marlean Iulea, Mirocinic Anatolie, Moroşanu Gheorghe, Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Viorica, Şevciuc Corneliu, Ţurcan Sergiu, Ungureanu Marcel, Karkouki Eugenia, Trofimov Maria, Zinenco Svetlana împotriva Consiliului raional Anenii Noi cu privire la încasarea indemnizațiilor de eliberare din serviciu în legătură cu lichidarea unității, indemnizațiilor unice, penalității pentru achitarea cu întârziere a plăților, sumelor de compensare a pierderilor, contribuțiilor de asigurări sociale de stat, prejudiciilor morale şi compensarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii prejudiciului moral și în această parte se adoptă o hotărâre nouă prin care:

Se încasează de la Consiliului raional Anenii Noi în beneficiul lui Moroşanu Vasile, Belibov Marianei, Rarancean Elenei, lui Avram Vladimir, lui Baciu Andrei, lui Beregoi Andrei, Bogovic Olgăi, Bragari Anei, lui Buju Victor, lui Cazacu Oleg, Cebotari Dorei, Cîrlig Tatianei, lui Gandraman Mihai, Guzo Tatianei, Jizdan Nataliei, Karkouki Eugeniei, lui Lincovschi Ivan, Marlean Iuliei, lui Mirocinic Anatolie, lui Moroşanu Gheorghe, lui Şevciuc Corneliu, lui Sîrbu Veaceslav, Sîrbu Vioricăi, Trofimov Mariei, lui Ţurcan Sergiu, lui Ungureanu Marcel și Zinenco Svetlanei prejudiciul moral în mărime de câte 5000(cinci mii),00 lei pentru fiecare.

În rest hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 24 martie 2023 se menține.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ala Malîi

Judecători Victoria Sîrbu

Ruxanda Pulbere